

Kouvolan kaupungin
Talousarvio
2019

tiivistelmä

Julkaisun tiedot

The publication reflects the authors views
and that the Managing Authority
cannot be held liable for the information
published by the project partners.

Tekstit: Kouvolan kaupungin
talousarvion kooste 2019

Julkaisija: Kouvolan kaupunki

4	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS
5	JOHDANTO
6	KAUPUNGIN ORGANISAATIO
8	VÄESTÖMÄÄRÄ
10	HENKILÖSTÖ
11	KEHITYSNÄKYMÄT
13	TALOUDELLINEN TILANNE
14	TOIMIALOITTAIN
21	INVESTOINNIT
23	RAHOITUS

Kouvolan kaupungin talouden haastaa vuonna 2019 iso organisaatiomuutos. Sopeuttamista tarvitaan, mutta myös tulevaan kasvuun on uskallettava satsata.

Kuluvana vuonna tapahtunut kuntien verotulojen valtakunnallinen alenema on esimerkki siitä, kuinka vaikeaa tulojen ennakointi voi julkisella sektorilla olla. Kouvolan kaupungin vuoden 2018 tulosenuste on verotulojen notkahduksen vuoksi erittäin heikko, mikä näkyy vuosien 2019–2021 talousarvio- ja taloussuunnitelmassa tiukkana kulukurina. Verotulosenuste vuosille 2018–2021 on pienentynyt syksyn 2018 kuluessa kuukausittain.

Kaupungilla on kohdattavanaan lähivuosina lisäksi kaksi muutakin isoa haastetta. Niistä ensimmäinen on Kymsote-kuntayhtymän palveluverkon ja kustannusten kehitysten seuranta. Seuranta ja tuleviin linjanvetoihin vaikuttamista on tehtävä sekä sopimusohjauksella että poliittisesti. Toinen ajankohtainen haaste on samanaikaisesti tapahtuva oman organisaation ja erityisesti tukipalveluiden sopeuttaminen. Kehitystyössä onnistuminen edellyttää keskinäistä luottamusta ja vuoropuhelua sekä kaupungin sisällä että Kymsoten kanssa.

Kouvolaa koettelee myös menojen kasvu: erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ostamiseen käytetään rahaa aiempaa enemmän. Henkilöstökuluja taas lisäävät valtakunnallinen palkkaratkaisu ja kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahojen leikkauksen päätyminen vuonna 2020. Jotta tiedossa olevat menolisäykset kyetään kompensoimaan, on käyttötalous sopeutettava. Tämä edellyttää myös rakenteellisia muutoksia, suomeksi palveluverkon uudistamista. Toimenpiteet on jo aloitettu: toimialat ovat listanneet vuosille 2019–2021 talouden tasapainottamiseksi säästökohteita. Niiden vaikutus vuonna 2019 on 4,7 milj. euroa, kasvaen vuosittain noin 3 milj. eurolla. Sopeuttamista on jatkettava, sillä kaupungin ensi vuoden tulos jää säästötoimenpiteistä huolimatta yli 10 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Taloudessa on positiivisiakin signaaleja. Yksi niistä on asukasta kohti laskettava lainakanta, joka on ensi vuonna 3 339 euroa per asukas, selkeästi alle kuntien keskiarvon. Myönteistä on myös se, että kunnallisveroprosentti kyetään säilyttämään vuonna 2019 nykyisellään eli 20,75 prosentissa.

Kaupunki investoi vuonna 2019 yhteensä 59,6 miljoonalla eurolla. Summasta 21,2 miljoonaa käytetään kärkihankkeisiin, joita tarvitaan paikkakunnan elinvoiman vahvistamiseksi ja investointien mahdollistamiseksi. Ensi vuonna kärkihankkeista tärkein on Pioneeripuistossa 12.7. –11.8. järjestettävät valtakunnalliset asuntomessut. Tapahtuma mahdollistaa kaupungin markkinoinnin monimuotoisena ja luonnonläheisenä asuinpaikkana: Kouvolassa eletään hyvää perhearkea, tehdään työtä ja etätöitä. Liikkuminen kaupungin sisällä ja isompiin keskuksiin on sujuvaa sekä ekologista.

Kasvua haetaan myös Kullasvaaraan nousevalla rautatie- ja maantieteterminaalilla (RRT), joka hyödyntää Kouvolan erinomaista logistista sijaintia. Hankkeella halutaan lisätä Kouvolaan Kiinaan suuntaavien rahtijunien määrää ja mahdollistaa uuden, logistista infraa hyödyntävän liiketoiminnan synty. Rakentaminen alkaa vuonna 2019.

Vuonna 2019 valmistuva Kimolan kanava liittyy Kouvolaan osaksi Päijänteen veneilyaluetta, joka tuo Lahti-Mikkeli-Kouvola-kolmioon yhden kiinnostavan matkailullisen lisäelementin. Sitä tukemaan rakennetaan Voikkaan Virtakiven ja Hirvelän alueille satamapalveluja, jotka valmistuvat keväällä 2020.

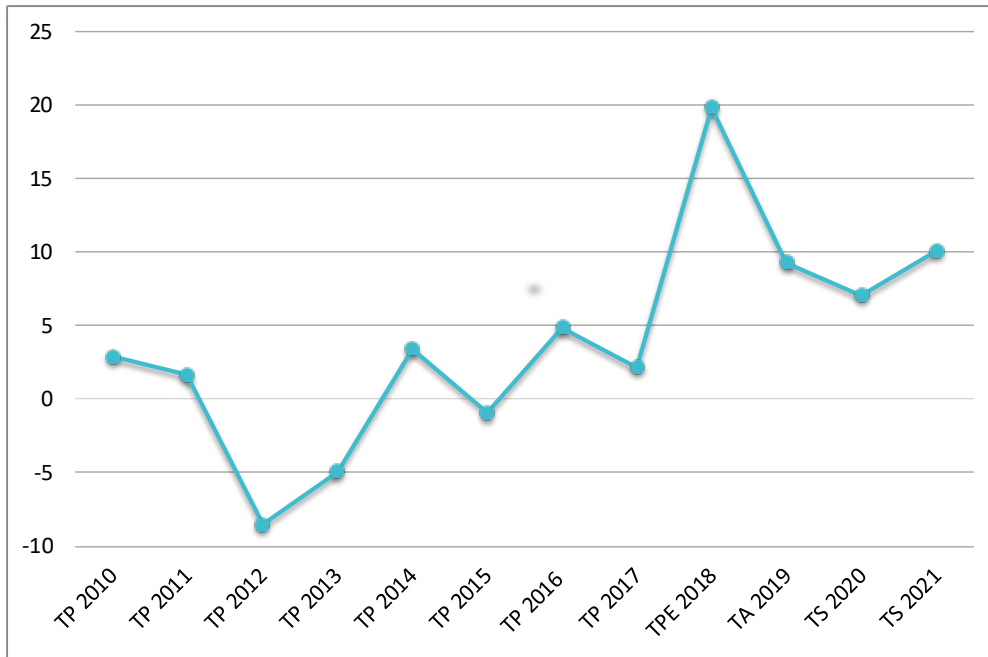
Lähivuosien merkittävin investointikohde ovat koulut. Perusopetusta kehittämisen tavoitteina ovat muun muassa riittävän laajat lähikoulualueet, koulujen hyvä saavutettavuus ja turvalliset koulumatkat, nykyaikaiset oppimisympäristöt sekä se, että koulut mahdollisuuksien mukaan palvelevat aluettaan monitoimitiloina. Perusopetuksen kehittäminen alkaa Valkealan, Anjalan ja Sarkolan koulujen rakentamisella. Koulujen hankesuunnittelu käynnistyy keväällä 2019.

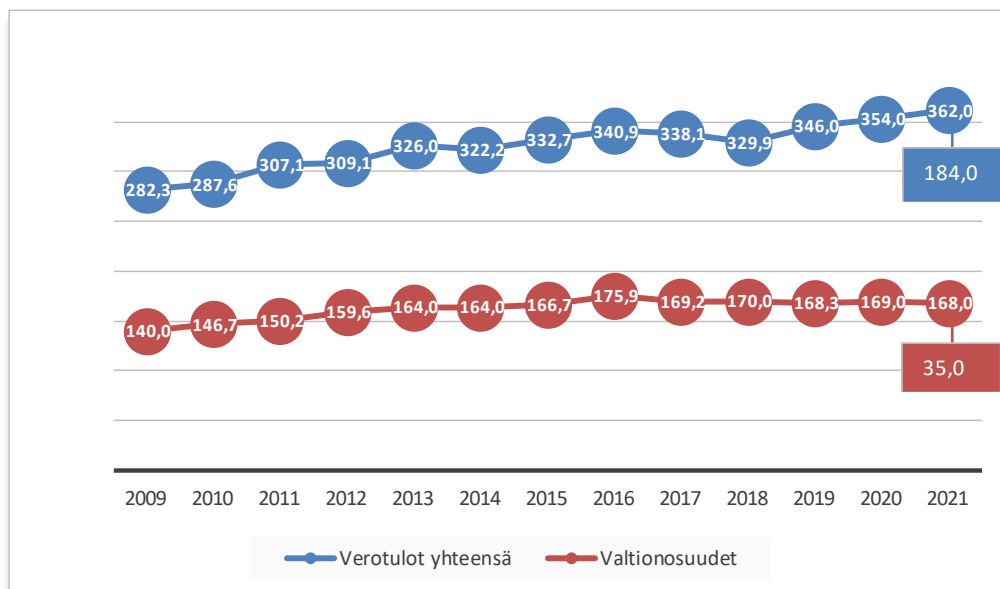
Tuukka Forsell
Vs. kaupunginjohtaja

Kertynyt yli- ja alijäämä

milj. euroa

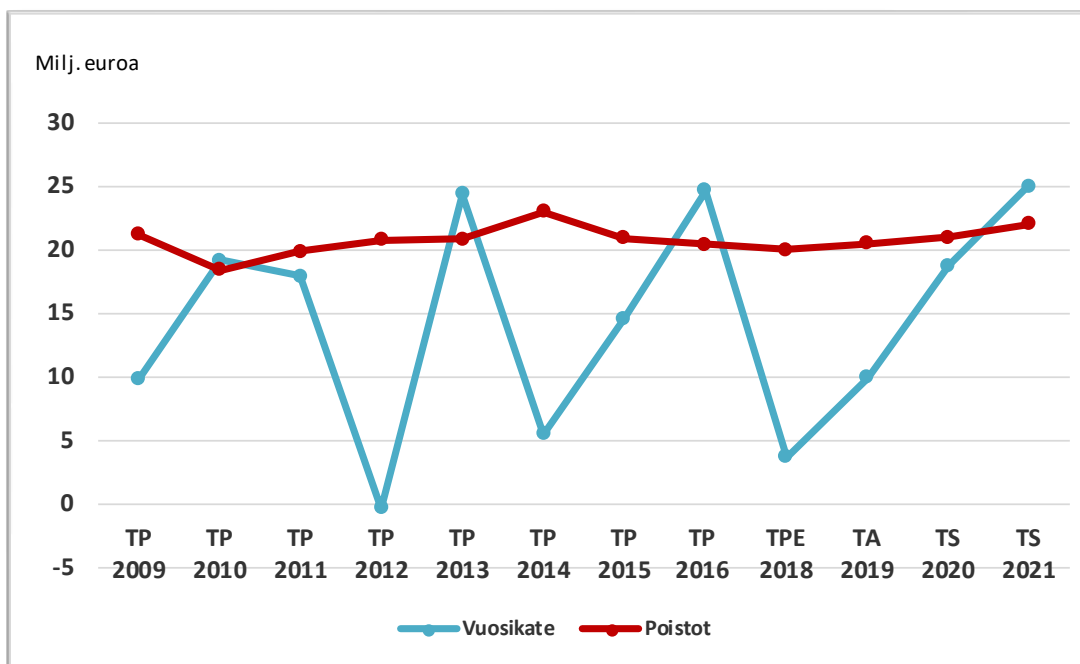
Julkisen rahoituksen kehitys 2009-2021

Tilikauden alijäämä **-10,5 milj. euroa**
 Investointimenot **63,4 milj. euroa**
 Toimintakatteen muutos **1,3 prosenttia**

Vuosikate ja poistot 2009–2021

Vuosikate
48,6 %
poistoista 2019

Kunnallis-
veroprosentti
20,75 %

Vuosikate
120,0 €
per asukas

KAUPUNGIN ORGANISAATIO

Kouvolan kaupungin toimielin- ja palveluorganisaatio uudistetaan vuoden 2019 alusta. Sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät 1.1.2019 lukien Kymsoten järjestämisvastaalle ja kaupunkiorganisaation muodostavat neljä toimialaa sekä niihin liittyvä luottamushenkilö rakenne ja kaupungin johto. Uuden organisaation ohjausmekanismi perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltäisiin hyvinvointi- ja elinvoimaohjelmaan.

Kaupungin toimielinorganisaation 1.1.2019 alkaen muodostavat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta, liikunta- ja kulttuurilautakunta, tekninen lautakunta, rakennus- ja ympäristö lautakunta, maaseutulausakunta, Kymen jätelautakunta sekä kaupunginhallituksen konserni-, henkilöstö- ja tulevaisuusjaostot.

Kaupungin palveluorganisaatio 1.1.2019 alkaen on esitetty alla olevassa kuvassa. Kaupungin strategisesta omistaja- ja toiminnanohjauksesta sekä edunvalvonnasta vastaa kaupunginjohtaja. Hänen alaisuudessaan

apulaiskaupunginjohtaja vastaa toiminnanohjauksesta ja tekninen johtaja asumiseen ja ympäristöön liittyvistä tehtävistä. Elinvoimaohjelman ohjelmajohtajana toimii kehitysjohtaja ja hyvinvointiohjelman johtajana toimii hyvinvointijohtaja.

Toimialat ovat vuoden 2019 alusta Konsernipalvelut, Kasvatus ja opetus, Liikunta ja kulttuuri sekä Asuminen ja ympäristö. Konsernipalveluihin on keskitetty aiempaa tiiviimmin kaupungin tukipalvelu- ja hallinto henkilöstö. Toimialan palveluja ovat hallinto ja hankinnat, henkilöstö, talous- ja omistajaohjaus, tietohallinto, tilapalvelut sekä kehittämisspalvelut ja viestintä. Kasvatus ja opetus –toimialan palveluja ovat varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen koulutus ja kasvun tuki. Liikunta ja kulttuuri –toimialalla palveluina ovat liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut ja yhteisöpalvelut. Asuminen ja ympäristö –toimialan palveluina ovat kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus ja paikkatieto, yhdyskuntatekniikka, kiinteistöpalvelut, rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut ja maaseutupalvelut.

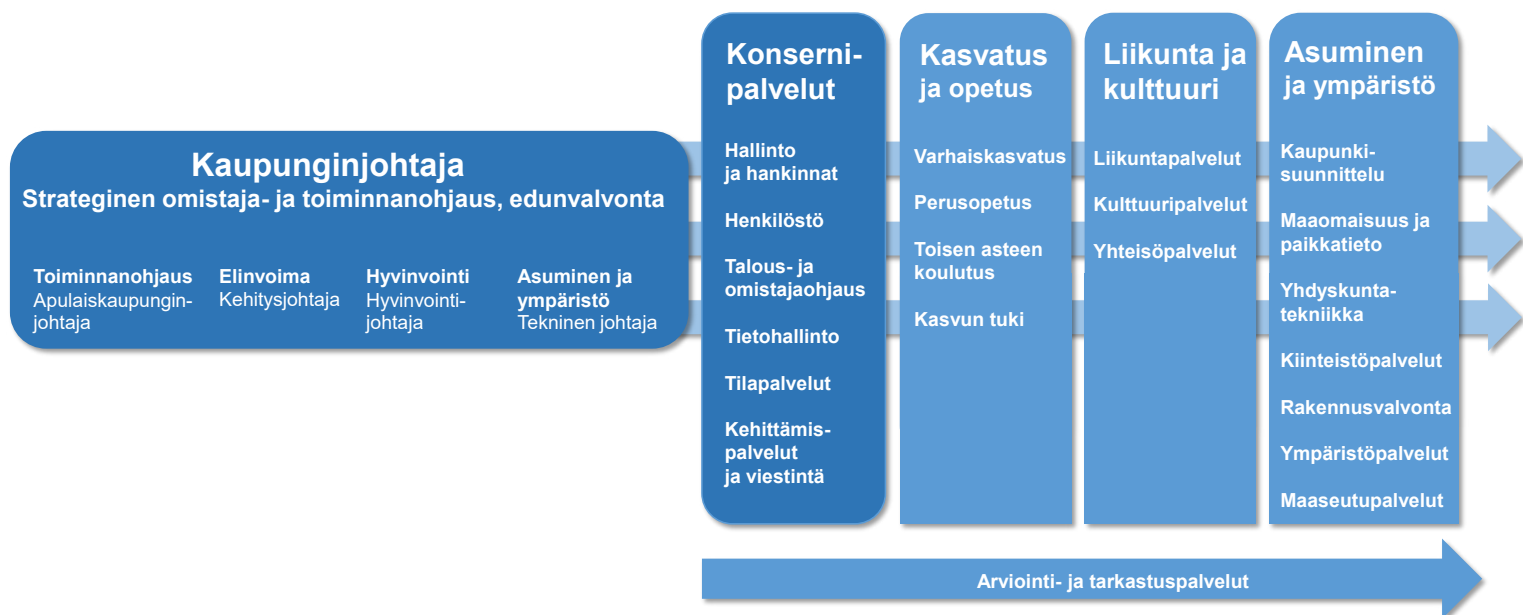
Toimielinorganisaatio

1.1.2019

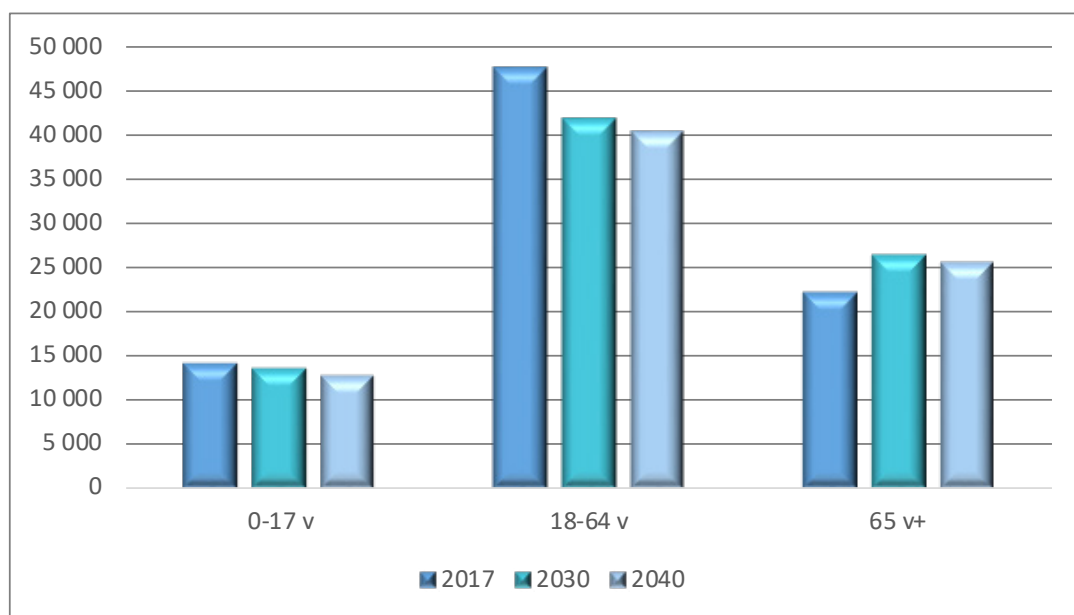
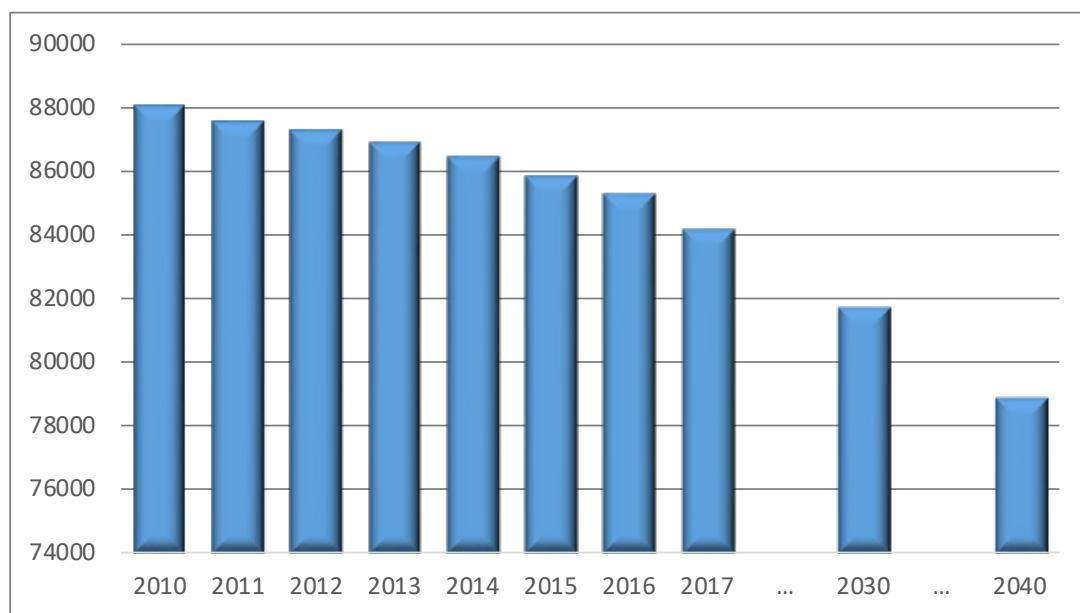
Palveluorganisaatio

1.1.2019

VÄESTÖMÄÄRÄ

Kouvolan väestömäärä 2010-2017 ja ennuste vuosille 2030 ja 2040

Tulevaisuuden palvelutarpeita arvioidaan pääasiassa väestömäärän kehityksen ja väestörakenteen muutosten perusteella. Väestömäärä on laskeva ja ennusteiden perusteella laskeva suunta jatkuu edelleen. Ennusteet perustuvat toteutuneeseen kehitykseen ja siitä johdettuun todennäköiseen tulevaan kehitykseen.

Väestörakennetta koskevan ennusteen mukaan vuodesta 2017 vuoteen 2040 mennessä 0 – 17 -vuotiaiden määrä laskee noin 11 prosenttia ja työikäisen väestön 18–64 -vuotiaiden määrä vähenee noin 18 prosenttia. Sitä vastoin 65–vuotiaiden ja sitä vanhempien määrä kasvaa noin 13 prosenttia vuoteen 2040 mennessä.

Kaupungin palveluiden järjestämisen näkökulmasta väestörakenteessa tapahtuva muutos on merkityksellinen, sillä väestörakenteen muutos heijastuu suoraan palveluiden tarpeeseen ja järjestämiseen. Negatiivinen väestömuutos vaikuttaa myös kaupungin tuloperusteisiin heikentävästi. Väestörakenteen ennakoidaan Kouvolaossa muuttuvan samansuuntaisesti riippumatta siitä, väheneekö vai kasvaako väestömäärä lievästi.

Ennuste vuoteen 2040 mennessä:

0–17 -vuotiaiden määrä laskee noin **11 prosenttia**

Työikäisen väestön **18–64 -vuotiaiden** määrä vähenee noin **18 prosenttia**

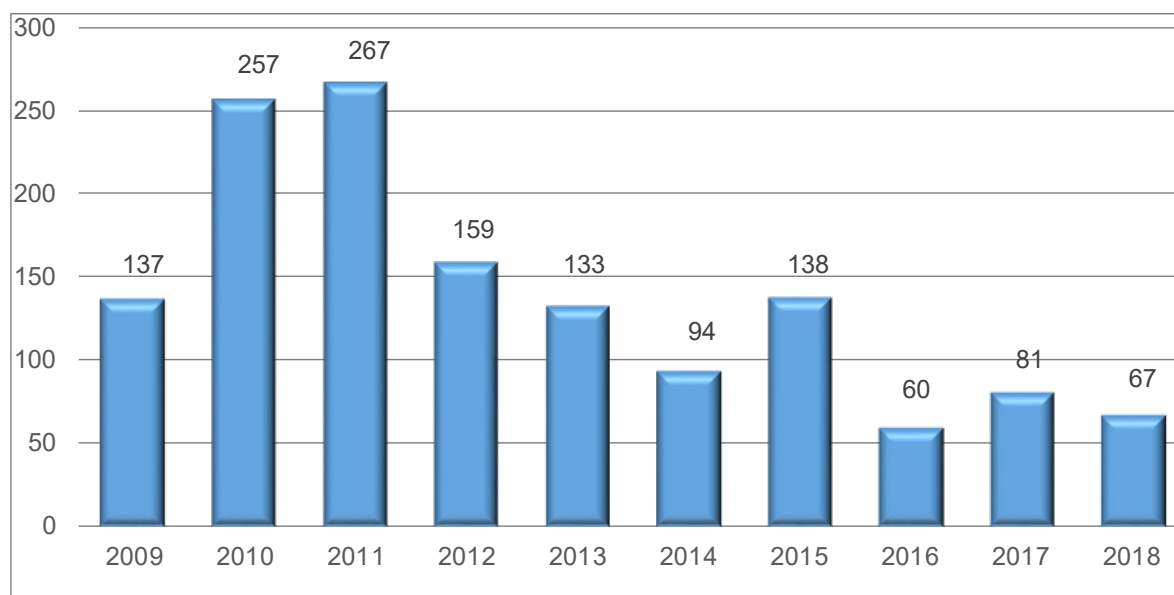
65-vuotiaiden ja sitä vanhempien määrä kasvaa noin **13 prosenttia**

ASUMINEN

Kouvolassa on yhteensä noin 51 400 asuntoa. Ne jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 800, rivitaloissa noin 6 700, kerrostaloissa noin 18 100 ja muissa rakennuksissa yhteensä noin 1 800. Kouvolan asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustaajamien kerrostaloasuntoihin, koska väestön ikääntyminen siirtää väestöä palveluiden läheisyyteen. Palveluasuntoja syntyy myös keskustaajamiin. Kouvolassa toteutettavat asuntomessut piristävät pientalorakentamista. Kesällä 2019 järjestettävien asuntomessujen myötä Kouvola tulee markkinoimaan kaupunkia monimuotoisen asumisen paikkakuntana. Markkinoinnin myötä uusia asuinalueita tullaan avaamaan vuoden aikana eri puolille keskeistä kaupunkialuetta.

Nykyisen Kouvolan alueella on rakennettujen asuntojamyönnettyjen rakennuslupien perusteella seuraavasti vuodesta 2009 lähtien:

Kaupunkistrategian sisäisen toiminnan linjauksia ovat osaava henkilöstö ja osallistava johtaminen. Sisäisen toiminnan linjauksiin kuuluvalla henkilöstöohjelmalla tuetaan kaupunkistrategian toteutumista. Henkilöstöohjelmassa linjataan kaupunkistrategiassa määriteltujen tavoitteiden pohjalta yksityiskohtaisempia johtamiseen ja esimiestyöhön, osaamisen kehittämiseen sekä henkilöstön ja työyhteisöjen hyvinvoinnin edistämiseen liittyviä tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä. Henkilöstöohjelma ohjaa Kouvolan kaupungin henkilöstöjohtamista ja -politiikkaa sekä henkilöstötyötä. Henkilöstöohjelma päivitetään kevään 2019 aikana.

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Henkilöstösuunnitelman lähtökohtana tulee olla kaupungin strategia ja palvelustrategiset linjaukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstösuunnittelun avulla huolehditaan palvelutuotannon edellyttämän henkilöstön määrästä ja rakenteesta, turvataan riittävä osaaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi, ennakoidaan henkilöstökustannuksia sekä määritellään keinoja, joilla henkilöstövoimavaroja muodostetaan, vaalitaan ja johdetaan.

Kymenlaaksoon perustetaan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä vuoden 2019 alusta. Kaupungin uusi organisaatio astuu voimaan 1.1.2019 alkaen, minkä yhteydessä konsernipalveluihin keskitetään tukipalvelujen (talous- henkilöstö-, tietohallinto-, hankinta- ja hallintopalvelut) henkilöstöä. Kouvolan kaupungilla on tehty myös kiinteistöpalvelujen (puhtaus-, ruoka-, kiinteistönhoito- ja liikuntapaikkapalvelut) organisoitumisselvitystä siten, että toiminnot yhtiöitettäisiin vuoden 2020 alusta alkaen. Valmisteilla olevan maakunta- ja sote-uudistuksen myötä Kouvolan kaupungilta siirtyy maakunnan palvelukseen ympäristöterveydenhuollon, maatalouslomituksen ja maaseutuhallinnon henkilöstö. Kaikki edellä mainitut uudistukset vaikuttavat merkittävästi kaupungin tehtäviin sekä henkilöstömäärään ja -tarpeeseen.

Kaupungin henkilöstömenojen on oltava suunnittelukaudella kestäväällä perustalla. Henkilöstösuunnittelun tulee olla strategiasidonnaista siten, että kaupungilla on optimaaliset henkilöstörakenteet ja -mitoitukset sekä toiminnan mukaiset työajat. Työtehtävien, työaikajärjestelmien ja työaikojen hyvällä suunnittelulla pyritään palvelujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.

Tavoitteena on strateginen osaamisen ennakointi ja osaamisen täysimääräinen hyödyntäminen. Johtamisen kehittäminen on myös yksi suunnittelukauden painopisteistä. Määrätietoista työtä työhyvinvoinnin edistämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi jatketaan edelleen, jotta työkyvyttömyyden kustannuksia saadaan alennettua. Vuoden 2019 alussa toteutetaan työhyvinvointijohtamisen arviointi, jonka pohjalta päätetään kehittämistoimenpiteistä. Myös työkyvyn toimintamalli päivitetään vuonna 2019. Henkilöstön työterveyspalvelut on kilpailutettu syksyllä 2018 ja uusi sopimuskausi alkaa vuoden 2019 alusta. Tavoitteena on strateginen kumppanuus työkykyjohtamisessa sekä vaikuttava työterveysyhteistyö siten, että työterveyshuollon toiminta on tarvelähtöistä ja tukee kaupungin toimintaa.

Henkilötyövuodet htv

2018	3 184
2019	3 165
2020	3 116
2021	2 979

Hyvinvointipiste

Kaupungin investointien kokonaismäärä vuonna 2018 on 63,4 milj. euroa, josta kärkihankkeiden osuus on 22,7 milj. euroa. Investointeja tehdään kaupungin elinvoiman vahvistamiseksi ja uusien paikkakunnalla tapahtuvien investointien mahdollistamiseksi.

Vuonna 2019 jatketaan käynnissä olevien kaupungin kärkihankkeiden toteuttamista, joista yksi tärkein on **Asuntomessut Pioneeripuistossa kesällä 2019**. Asuntomessujen myötä kaupunkia markkinoidaan monimuotoisena asuminen mallipaikkakuntana. Messualueen rakentaminen on käynnissä ja alue valmistuu kesäkuussa 2019. Asuntomessuprojektin toimenpiteet vuonna 2019 keskittyvät alueen valmistumiseen sekä itse messujen järjestämiseen.

Messujärjestelyissä kaupungin vastuulla olevia toimenpiteitä ovat mm. näyttelyalueiden pohjien rakentaminen sekä väliaikaisten näyttelyrakenteiden kunnallistekniikka, messupysäköinnin ja messubussien järjestäminen, alueen vartiointi, puhtaanapito ja jätehuolto sekä tapahtuman markkinointi paikallisesti. Itse messutapahtuman järjestelyt ja sisällön luominen sekä viestintä ja markkinointi suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä Osuuskunta Suomen Asuntomessujen kanssa. Messutoimistoon rekrytoidaan ryhmäkoordinaattori sekä messuaikaista henkilöstöä. Asuntomessut Kouvolassa järjestetään 12.7.-11.8.2019.

Asuntomessualue, Pioneeripuisto

Kaupungin ydinkeskustan kehittämistä jatketaan edellisvuosien tapaan mahdollistamalla yksityisiä rakennushankkeita maankäytön suunnittelun keinoin sekä kaupungin omilla investoinneilla joiden tavoitteena on vahvistaa keskustan elinvoimaa sekä parantaa yleisten alueiden laatua. Ydinkeskustaa kehitetään koordinoitusti eri toimijoiden yhteistyönä. Henkilöratapihan eteläpuolelle Kiskokadun varrelle on rakenteilla uusia liityntäpysäköintialueita aseman seudun pysäköinti-mahdollisuuksien parantamiseksi.

Uudistetulle kävelykatu Manskille Keskikadun risteys-tuntumaan rakentuu katos Lasipalatsin kiinteistöön rakennettavan katoksen investointiin palataan myöhemmin, kun Lasipalatsin rakennuksen korottaminen

käynnistyy. Tavoitteena on kehittää kävelykadusta ja sitä reunustavista kortteleista kaupunkilaisten yhteinen ”olo-huone” sisältäen monipuoliset kaupalliset palvelut, laadukkaat ja viihtyisät ulkotilat sekä korkeatasoista asumista. Aseman ympäristöä uudistetaan keväällä 2019 pieninvestoinneilla mm. uusimalla kalusteita ja siistimällä ympäristöä asuntomessukesää varten.

Asemanseudun keskeisen sijainnin vuoksi sen liikenne- ja pysäköintijärjestelyitä parannetaan sekä ympäristön laatua kohennetaan seuraavina vuosina. Hallituskadun kaksisuuntaistamisen investointia siirretään ja sitä esitetään uudelleen siinä vaiheessa, kun Matkakeskuskorttelissa konkretisoituu se mitä sinne tullaan rakentamaan.

Kävelykatu Manski

Kullasvaaran logistiikka-alueella sijaitsevan Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalin (Kouvola RRT) kaavoitus ja tekninen suunnittelu mahdollistavat alueen rakennustöiden käynnistämisen. Logistiikka-alueen tarkoituksenmukainen kehittäminen ja intermodaalialueen toteuttaminen vahvistaa logistiikkatoimialan asemaa edelleen kaupungissa. Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalien toteuttaminen luo toimintaedellytyksiä nykyisten, ja uusien käyttäjien tarpeisiin perustuvalla intermodaalialueen kehittämiselle. Intermodaalialueen asemakaava on saanut lainvoiman elokuussa 2018 ja alueen infrastruktuurin tekninen toteutussuunnittelu valmistuu loppuvuodesta 2018. Intermodaalialueen maarakennustyöt aloitetaan alkuvuodesta 2019. Terminaalialueen lastausraiteineen on määrä valmistua vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kouvola RRT -hankkeen suunnitteluun ja kehittämiseen on myönnetty tukea Euroopan unionin CEF 2015 -transport -rahoituksesta yhteensä enintään 1,7 miljoonaa euroa vuosille 2016-2018. Kouvola RRT -hankkeen toteuttamiseen on päätetty hakea Euroopan unionin CEF 2018 -transport -rahoituksesta yhdessä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa yhteensä noin 8,0 milj. euroa vuosille 2019-2022. Hankkeen kokonaisbudjetti on 39,8 milj. euroa, josta valtion osuus on 5,9 milj. euroa ja Kouvolan kaupungin osuus on 33,9 milj. euroa.

Kullasvaaran logistiikka-alue

Kouvola RRT, havainnekuva

Kimolan kanavan vesiväylähankkeen rakennustyöt ovat käynnistyneet heinäkuussa 2018. Hanke sisältää varsinaisen vesiväylän lisäksi sulkurakenteet, kallio-tunnelin avartamisen sekä kahden sillan rakentamisen. Liikennevirasto toimii hankkeen rakennuttajana, sillä valtio on investointihankkeen merkittävin rahoittaja kahden kolmasosan osuudella. Kouvolan kaupunki, Heinolan kaupunki ja Iitin kunta osallistuvat hankkeen toteuttamiseen aiemmin sovitun kustannusjaon mukaisesti. Kouvolan kaupunki on hankkinut omistukseensa kanavan tarvitsemat maa- ja vesialueet ja valmistuttuaan kanavarakenteet tulevat Kouvolan kaupungin omistukseen. Kunnat yhdessä vastaavat hyväksymänsä sopimuksen perusteella kanavan liikenteen järjestämisen ja ylläpidon kustannuksista. Vesiväylähankkeen rinnalla parannetaan alueen satama- ja veneilyinfrastruktuuria yhteistyössä yrittäjien kanssa. Kimolan kanava valmistuu vuoden 2019 loppuun mennessä ja kanava on tarkoitettu avata veneilykäyttöön vesiliikennekaudelle 2020.

Kimolan kanava, havainnepiirros

TALOUELLINEN TILANNE

Kaupungin toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset mm. väestön ikääntyminen sekä yleisen taloustilanteen vaikutukset luovat kasvupaineita menojen näkökulmasta. Tulojen näkökulmasta Kouvolan kaupungin vähenevä väestömäärä hidastaa verotulojen kehitystä sekä vähentää valtionosuuksia. Talouden rakenteita pitää jatkossakin uudistaa rohkeasti. Tämä tarkoittaa muun muassa palveluverkon uudistamista ja kehittämishankkeisiin panostamista. Investointien pitää olla tuottavia ja harkittuja sillä tasoa ei ole varaa ylettömästi nostaa. Tulevina vuosina keskeistä on kaupungin tulorahoituksen turvaaminen sekä menojen hallinta, jotta pystytään turvaamaan palvelujen riittävyys ja saatavuus. Vuonna 2021 mahdollisesti tulevan maakuntaudistuksen lopulliset vaikutukset Kouvolan taloudelliseen tilanteeseen eivät ole vielä selvillä. Valtiovarainministeriö on tehnyt omia laskelmiaan rahoituksellisesta tasapainosta maakuntaudistuksen jälkeen. Laskelmat ovat arvioita tässä vaiheessa ja tarkentuvat uudistuksen edessä.

Kouvolan kaupungin kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2018 alussa oli ainoastaan 2,2 milj. euroa. Tämän hetkisten toteumaennusteiden mukaan alijäämä vuodelta 2018 kasvaa 16–20 milj. euroon. Alijäämään vaikuttavia tekijöitä ovat aikuisväestön menojen kasvu sekä verotuloissa tapahtunut romahdus vuoden 2017 maksuunpanotilityksen osalta. Verotulot toteutuvat noin 8,5 milj. euroa talousarviota heikommin. Valtakunnallinen keväällä 2018

hyväksytty palkkaratkaisu kasvattaa henkilöstökuluja vuonna 2018 ja 2019. Palkankorotusten lisäksi ratkaisu sisältää kertaluonteisen tuloksellisuuserän, joka maksetaan tammikuussa 2019, mutta kirjataan vuoden 2018 menoksi. Vuosien 2017–2019 lomarahaleikkauksien loppuessa vuonna 2020 vaikutus näkyy jo vuonna 2019 lomapalkkavelan kasvussa.

Näistä lähtökohdista johtuen kaupungin on edelleen etsittävä uusia toimenpiteitä sekä toimintatapojen muutoksia, joilla kaupungin taloudellinen tilanne turvataan sekä saadaan tasapainoon. Jotta pystytään tulevaisuudessa myös kehittämään toimintaa, täytyisi kaupungin palvelut ja niiden tuottaminen saada optimaaliselle tasolle. Näistä näkökulmista kaupungin pysyvä sopeuttamistarve on vähintään 15 milj. euroa vuositasolla.

Taloudellisten lähtökohtien heikentyessä syksyn aikana on aloitettu vuosien 2019–2021 talouden sopeuttamistoimenpiteiden laatiminen. Sopeuttamistoimenpiteet on laadittu niin, että näiden vaikutukset pystytään ottamaan huomioon vuoden 2019 talousarviossa ja vuosien 2019–2021 taloussuunnitelmassa. Talousarvioehdotus vuodelle 2019 on 10,5 milj. euroa alijäämäinen, joka sisältää sopeuttamistoimenpiteitä 4,7 milj. euroa. Talousarvioon sisältyvällä sopeuttamissuunnitelmalla ei ole saavutettu kokonaan 15 milj. euron sopeuttamistarvetta. Säästötoimenpiteissä ei ole huomioitu kouluverkon kehittämisen

kustannusvaikutuksia, joiden arvioidaan lisäävän kustannushyötyä. Sopeuttamistoimenpiteitä on jatkettava edelleen ja löydettävä ratkaisuja mm. palveluverkon kehittämisen kautta.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän

vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kattamaton alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kouvolan kaupunki Tuloslaskelma milj. e	TP 2017	MTA 2018	TPE 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2021*
Toimintatulot	69,1	64,1	65,9	55,6	56,2	56,1	49,6
Valmistus omaan käyttöön	2,6	3,5	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9
Toimintamenot	-564,9	-573,6	-573,6	-569,8	-569,8	-571,4	-239,6
Toimintakate	-493,2	-506,0	-504,7	-511,2	-510,6	-512,3	-187,0
Verotulot	338,1	338,5	331,4	346,0	354,0	362,0	170,0
Valtionosuudet	169,2	167,4	170,0	168,3	169,0	168,0	35,0
Rahoitustulot ja -menot	8,5	6,5	7,0	6,9	6,4	7,0	7,0
Vuosikate	22,7	6,4	3,7	10,0	18,8	24,8	25,0
Poistot ja arvonalentumiset	-25,5	-20,8	-20,0	-20,5	-21,0	-22,0	-22,0
Tilikauden tulos	-2,8	-14,4	-16,3	-10,5	-2,2	2,7	2,9
Tilinpäätöserät	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden yli/alijäämä	-2,7	-3,7	-16,2	-10,5	-2,2	2,7	2,9
Kertynyt yli-/alijäämä	2,2	-12,2	19,8	9,3	7,1	9,8	10,0
Kunnallisveroprosentti	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	9,17
Toimintakatteen muutos %	-1,1	1,4	2,3	1,3	-0,1	0,3	-63,4
Toimintamenojen muutos %	-2,2	-0,7	0,0	-0,7	0,0	0,3	-57,9
Toimintatulot/Toimintamenot, %	12,3	11,2	11,5	9,8	9,9	9,9	21,0
Vuosikate, % poistoista	88,9	30,9	18,5	48,6	89,5	112,4	113,3
Vuosikate, euroa/asukas	269	76	44	120	227	300	302
Asukasmäärä vuoden lopussa	84 237	84 204	83 400	83 100	82 800	82 600	82 600

* maakunta- ja sote-uudistus huomioitu

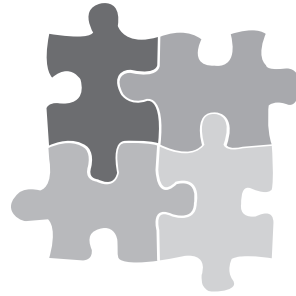
TOIMIALOITTAIN

Yhteistoiminta	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1000 euroa			
Toimintatulot	1 200	1 200	
Toimintamenot	-321 700	-322 580	
Toimintakate	-320 500	-321 381	

Yhteistoiminta sisältää sosiaali- ja terveyspalvelujen ostot ja niihin liittyvät kaupungille jäävät muut kustannukset sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset. Kymsoten kanssa tullaan vuosittain laatimaan palvelusopimukset, jotka perustuvat kuntien aiemmin hyväksymään kuntayhtymän perussopimukseen. Palvelusopimuksen laadinnan yhteydessä tulee sopia yhteisesti seurattavista

indikaattoreista toiminnan, talouden, asiakkuuden ja henkilöstön osalta. Palvelusopimuksessa määritellään tarkemmin talouden ja toiminnan arvioinnin, raportoinnin ja seurannan toteuttaminen. Talouden toteutuman seurannassa tulee korostumaan talousarvion 2019 toteutuminen ja kuntayhtymän kustannuskehityksen hallinta.

Konsernipalvelut	TA 2019	TS 2020	TS 2021
1000 euroa			
Toimintatulot	62 887	62 640	62 110
Valmistus omaan käyttöön	300	302	303
Toimintamenot	-64 728	-64 125	-63 976
Toimintakate	-1 540	-1 183	-1 563

Kouvolan uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2019 alussa ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kaupungilta sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymälle. Suunnittelukauden aikana kaupungin uuden organisaation toimintamalli pitää vakiinnuttaa ja uusi kaupunkistrategia jalkauttaa arjen toimintaan.

Hallinto- ja hankinnat palveluissa jatketaan sähköisen hallinnon kehittämistä ja digitalisointia. Sähköinen kokoushallinta laajennetaan kaupungin kaikkiin toimielimiin v. 2019. Asianhallinnan ja päätösvalmistelun prosesseja uudistetaan Dynasty-asianhallintajärjestelmän päivittämisen yhteydessä 1.1.2020 alkaen. Asianhallintaan liittyvän kirjaamotoiminta uudelleenorganisoidaan kaupungintalon tilamuutoksen yhteydessä 1.1.2021 lukien. Yhteis palvelupisteen toimintaa supistetaan 1.1.2019 lukien ja palvelupisteen aukioloaikoja tarkistetaan pienenevän resurssin mukaisiksi. Vuoden 2018 loppuun lakkautettavat sote-arkistot siirtyvät kaupunginarkiston vastuulle, mikä lisää työtehtäviä. Sähköistä asianhallintaa tehostetaan ottamalla käyttöön vuoden 2020 alusta lukien sähköinen tiedonohjausjärjestelmä. Kaupungin hankintatoiminnot lukuun ottamatta urakoita keskitetään hankintapalveluihin. Palveluyksikön kehittämiskohteena on hankintaohjelman tavoitteiden toimeenpano ja seuranta. Tulostustyöt vähenevät sote-kuntayhtymään siirtyvien yksiköiden osalta ja myös digitalisoinnin johdosta.

Organisaatiomuutoksen yhteydessä tukipalveluja keskitetään konsernipalveluihin. Henkilöstöpalvelut ovat olleet jo pääosin keskitettyinä. Henkilöstöpalveluihin siirtyy vuoden 2019 alussa vielä kaksi perusopetuksen henkilöstösihteeriä sekä kaksi tekniikka- ja ympäristöpalvelujen toimistosihiteeriä. Sote-kuntayhtymän muodostamisesta johtuva kaupungin henkilöstömäärän huomattava väheneminen vuoden 2019 alusta alkaen vaikuttaa henkilöstöpalvelujen tehtäviin.

Sympa HR-järjestelmän käyttöönoton myötä henkilöstöhallinnon prosesseja on sähköistetty. Oman HR-järjestelmän ja uuden toimintamallin seurauksena monia tehtäviä on siirtynyt Taitoasta henkilöstöpalvelujen tehtäviksi. Käyttöön on otettu tukipalveluna ns. Sympa-päivystys,

joka sitoo resursseja. Toimialoilla valmistelijat, esimiehet sekä henkilöstö tallentavat entistä enemmän tietoa, mikä vaatii jatkuvaa opastusta ja neuvontaa. Sympa HR-järjestelmän käyttöä ja tarkoituksenmukaista palvelussuhteeseen liittyvien prosessien toteutusta tarkastellaan vuoden 2019 aikana. Henkilöstöprosesseja kehitetään palvelumuotoilun avulla.

Henkilöstöpalvelujen kehittämiskohteita suunnittelukaudella ovat johtamisen, työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen. Uusi kaupunkistrategia hyväksyttiin alkuvuodesta 2018. Kaupunkistrategian sisäisiin palvelutoiminnan linjauksiin kuuluva henkilöstöohjelma päivitetään vuoden 2019 aikana. Toimintaympäristössä ja palvelurakenteessa tapahtuvat muutokset vaikuttavat merkittävästi henkilöstörakenteeseen ja osaamistarpeisiin. Henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön osaamista kehitetään kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstön palkka- ja palkitsemisjärjestelmää päivitetään.

Syksyllä 2018 toteutetun kilpailutuksen perusteella valitun **työterveyspalvelujen** tuottajan sopimuskauti alkaa vuoden 2019 alussa. Tavoitteena on strateginen kumppanuus työkykyjohtamisessa ja vaikuttava työterveysyhteistyö. Samalla henkilöstön työterveyspalveluihin liittyviä toimintatapoja uudistetaan ja työkykyjohtamista kehitetään. Lisäksi päivitetään nykyistä Aktiivinen työhyvinvoinnista välittäminen -työkyvyn toimintamallia.

Tukipalvelujen (puhtaus-, ruoka-, kiinteistönhoito- ja liikuntapaikkapalvelut) järjestämistä koskevat ratkaisut sekä maakunta- ja sote-uudistus voivat vähentää vielä huomattavasti kaupungin henkilöstön määrää, millä on vaikutusta henkilöstöpalveluihin. Muutokset vaikuttavat myös luottamusmies- ja työsuojeluorganisaatioon.

Vapaaehtoisen sote-kuntayhtymän toiminnan aloittamisen myötä koko kaupungin talousresurssit keskitetään talous- ja omistajaohjauspalveluun. Tarkoituksena on resurssien mahdollisimman tehokas käyttö, toimintatapojen yhtenäistäminen sekä palvelujen sujuva tuottaminen toimialoille.

Tilapalveluissa aloitetaan rakennuttamisen ja kiinteistönhallinnan tietojärjestelmien kehittäminen. Investointien suunnittelussa otetaan käyttöön uusi toimintatapa. Investointisuunnitelmaan sisällytetään ainoastaan hankkeet, joista on tehty hankesuunnitelma.

Tietohallinnon keskeinen kehittämiskohde on osana Uusi Kouvola -projektia toteutettujen kokonaisuuksien jalkauttaminen: tietohallinnon uudet toimintamallit, yhdyspintojen toimintamallit, digitaalisen turvallisuuden ja digitalisaation koordinointi. Uusien lakiesitysten vaatimustenmukaisuuden varmistaminen, erityisesti vielä lausunnolla olevan tietohallintalakiehdotusten vaatimustenmukaisuus. PSOP -ostopalvelu- ja palvelusetelijärjestelmän kehittämissuunnittelijan tehtävän sijoittuminen tietohallintoon vuoden 2019 alusta.

Kehittämispalvelut ja viestintä -palvelu on organisaatiouudistuksessa muodostettu uudella tavalla. Palveluun keskitetään ohjelma- ja projektitoimisto, uutta aluekehittämisesurssia sekä uutena tehtävänä Elinvoiman kasvu ja Hyvinvoinnin kasvu -ohjelmien laadinta. Palvelussa panostetaan toiminnan kehittämiseen hyödynnetään verkostojohtamista, digitalisaatiota, avointa dataa ja tulevaisuuden toimintatapoja. Kaupungin strategista johtamista vahvistetaan tukemalla uuden strategiaohjausmallin käyttöönottoa ja ylläpitoa. Palvelu vastaa strategisen ohjausjärjestelmän ja siihen liittyvän ohjelma- ja projektijohtamisen kehittämisestä ja ylläpidosta. Strategiasisältöjen toteuttamisen osalta käynnistetään aluekehittämistoimintaa, lisätään osallisuutta ja kehitetään yritysverkostotoimintaa.

Kaupunkistrategiaan vuosille 2019 -2021 sisältyy **hyvinvoinnin ja elinvoiman kasvu -ohjelmien laadinta** ja seuranta. Ohjelmatyötä ohjataan kaupunginhallituksen hyväksymän strategiaohjelmien ohjausmallin avulla. Hyvinvoinnin kasvun ja elinvoiman kasvun ohjelmat muodostetaan nykyisiin hyvinvoinnin ja elinvoiman kokonaisuuksiin liittyvistä pitkän aikavälin toteuttamisohjelmien olennaisuuksista ja uuden kaupunkistrategian vaatimuksista. Kun ohjelmakokonaisuuksia jalkautetaan kaupungin toimialoille, on tärkeää huomioida ja tunnistaa hyvinvoinnin ja elinvoiman toteuttamista tukevat peruskaupungin ja eri sidosryhmien sekä konserniyhtiöiden keskinäiset yhdyspinnat. Toiminnassa tulee korostumaan uudenlainen yhteistyö eri sidosryhmien ja verkostojen kanssa. Asiakkuuden ja toiminnan kehittämisen tavoitteita ovat kuntalaisten osallisuuden ja aidon asiakaslähtöisyyden vahvistaminen, vaikeasti työllistyvien työmarkkinatuen kuntaosuuteen vaikuttaminen sekä työllistymistä edistävien yhteistyöverkostojen ja toimintamallien kehittäminen. Hyvinvoinnin kokonaisuudelle kuuluu kaupungin⁶ edunvalvonta sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän suuntaan.

Viestinnän keskeisenä kehityshankkeena on **viestintäohjelman laatiminen vuosille 2019–2021**. Osana tätä työtä luodaan mittarit myös viestinnän vaikuttavuuden seurantaan. Lisäksi käynnistetään tarvittavien vuositasoisten viestintäsuunnitelmien laatiminen. Toisena merkittävänä kehityshankkeena on viestintäyksikön sisäisen organisoinnin ja työnjaon kehittäminen. Osana työtä määritellään muun muassa viestinnän ydinprosessien tarkempi kulku ja vastuut. Kolmas merkittävä kehityshanke on kaupungin verkkosivu-uudistuksen loppuunsaattaminen ja verkkosivujen nykyistä tehokkaampi hyödyntäminen esimerkiksi kuntalaisten osallistamisessa. Osana kehityshankkeita tarkastellaan uudelleen toimialojen viestinnällistä roolia. Tavoitteena on muun muassa se, että toimialat ottavat aktiivisen ja vastuullisen roolin palveluviestinnässä keskeisten verkkosivujen sisällöntuotannossa ja ajantasaisuudesta huolehtimisessa.

Markkinointiviestintään liittyvät markkinoinnin suunnittelu- ja kampanjointityöt vähenevät kun kaupungin markkinointitoiminnot lukuun ottamatta markkinointiyhteistyösopimuksia (kärkiseurur/uuu urheilu) ja paikallista tapahtumayhteistyötä (toistuvat tapahtumat) keskitetään kehitysyhtiö Kouvola Innovation Oy:lle.

Kaupungille jää kuitenkin markkinoinnin hoitoa yhteistyösopimuksiin ja tapahtumiin liittyvää markkinointia sekä Kouvola-brändin hallintavastuu ja osallistuminen markkinoinnin ohjausryhmän työhön. Markkinointi- yksikön kehittämiskohteena on osallistua viestintä- ja markkinointiohjelman laatimiseen, toimeenpanoon ja seurantaan. Kaupungin markkinointi hoitaa tapahtumamarkkinointiin liittyviä toimenpiteitä sekä kokoa kolme kertaa vuodessa tapahtumalehden ja vastaa myös sähköisestä tapahtumakalenterista. Markkinointi koordinoi sisäisesti markkinointiviestintää ulkoisissa medioissa (ulkomainonta, sähköinen mainonta, led-taulut, äänimainonta yms.) ja hoitaa yhteistyökumppaneiden kanssa vuosisopimukset. Kansainväliset asiat keskitetään jatkossa markkinoinnin yhteyteen.

Kasvatus- ja opetus- lautakunta 1000 euroa	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	9 860	9 929	9 969
Toimintamenot	-157 829	-157 858	-157 884
Toimintakate	-147 969	-147 930	-147 916

Toimialalla vakiinnutetaan uuden 1.1.2019 aloittavan Kouvolan kaupungin organisaatio ja sitä ohjaava kaupunkistrategia. Toiminta- ja johtamiskulttuuria kehitetään erityisesti verkostomaista johtamista tukeväksi. Syvennetään yhteistyötä 1.1.2019 aloittavan, sote-palveluita järjestävän Kymsote-kuntayhtymän kanssa siten, että Kouvolan kaupungin asiakkaat saavat tarvitsemansa hyvinvointia tukevat palvelut. Reagoidaan kaupungin johdon edellyttämiin toimenpiteisiin hallitun ja vakaan talouden saavuttamiseksi.

Asiakkaan kuulemista ja osallistamista edistetään muun muassa seuraamalla asiakaslupauksien toteutumista ja osallistumalla hyvinvointiohjelmasta johdettuihin kehittämistoimenpiteisiin. Asiakslähtöisyyden kehittämiseen liittyy laajasti asiakkaiden osallistaminen tarvetta vastaavan palvelun muotoiluun ja asiakaspalautteen käsittely, julkistaminen ja palautteiden huomiointi palvelun kehittämisessä. Ennaltaehkäisyä edistetään luomalla eri palveluista asiakasryhmittäisiä moniammatillisia palvelupolkuja, joilla asiakkaat tavoitetaan mahdollisimman varhain ja palvelut vastaavat paremmin ja kokonaisvaltaisemmin heidän yksilöllisiä tarpeitaan. Palveluita kehitetään erityisesti vuorovaikutuksellisessa yhteistyössä kaupungin palveluiden ja sidosryhmätoimijoiden kesken. Asiakkaille luodaan vaihtoehtoisia ja heidän elämäntilanteeseensa sopivia palveluja (esim. varhaiskasvatus) ja parannetaan yksilöllisten kehityspolkujen toteutumista (esim. joustava alkuopetus/koulupäivä ja ammatillisen koulutuksen reformi).

Digitaalisuus korostuu uusissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmissa. TVT-strategioita päivitetään ja niiden toteuttamisen vaatima resurssi turvataan. Henkilöstön tieto- ja viestintätekniikan käyttöä sekä osaamista vahvistetaan. Palveluiden mahdollisuuksia hyödyntää tietoteknisiä sovelluksia parannetaan toimintaympäristöjä kehittämällä: Tämä tarkoittaa toimipisteiden verkotuksien parantamista, mobiililaitekannan laajentamista sekä sovelusten ja sähköisten materiaalien hankkimista.

Palveluverkkojen uudistamista jatketaan siten, että jokaista merkittävää investointia (peruskorjaus tai uudisrakennus) edeltää strateginen tarkastelu palveluverkon tulevaisuuden rakenteesta. Alueilla, joissa palvelutarve ja nykyisten

toimitilojen kunto edellyttää kokonaisvaltaisempaa uudistusta, tarkastellaan mahdollisuutta muodostaa alueellisia usean eri toiminnon palvelukeskuksia. Tavoitteena on lisätä monialaisen ja -ammatillisen osaamisen käyttöä asiakkaiden ja henkilöstön tukena (perhekeskukset ja ohjaamo-toiminta) myös alueittaisissa peruspalveluissa (varhaiskasvatusyksiköt, koulut, oppilaitokset, nuorisopalvelut). Suuntaamalla investointeja uusiin ja monikäyttöisempiin tilaratkaisuihin tuetaan toiminnallista muutosta, parannetaan palveluiden vaikuttavuutta ja sen kautta vastataan paremmin myös asiakkaan palvelutarpeeseen. Palvelutoiminnan ja yhteisöllisen iltakäytön välistä rajaa hämärtämällä nostetaan myös tilojen käyttöastetta. Suunnitelmallisilla investoinneilla (peruskorjaus/ laajennus/ uudisrakentaminen) varmistetaan turvalliset ja laadukkaat alueen tarpeita vastaavat palvelut.

Kunnan järjestämisvastuun jakautuessa kunnan ja kuntayhtymän kesken on tärkeää säilyttää elämäntilanteen näkökulma palvelutoiminnassa. Asiakkaiden palvelutarve turvataan paikallisia toimintaprosesseja ja palvelupolkuajattelua vahvistamalla sekä tunnistamalla yhdyspinnat ja siltapalvelut soten sekä kunnan järjestämisvastuulle jäävien palvelujen välillä. Tulevaisuuden kunnan ydinpalveluiden uudet kasvatus- ja opetustoiminnan suunnitelmat sekä valtakunnallisesti ohjatut uudistukset (esim. ammatillisen koulutuksen reformi 1.1.2018 alkaen) sekä uusi kaupunkistrategia haastavat kaupunkia tarkastelemaan toimintatapojaan niin hallinnollisella kuin operatiivisellakin tasolla. Vuoden 2019 aikana tulee tarkastella alueen ammatillisesta koulutuksesta järjestävien tahojen mahdollisuudet yhteistoimintaan ja nuorten OTE-työpajan hallinnollinen sijoittuminen.

Varhaiskasvatuksessa painopisteenä on varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman toteutumisen varmistaminen lapsen arjessa. Muita toimintaan vaikuttavia asioita ovat varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutos (Lakiesitys 1.1.2018), lasten ja vanhempien osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen, jatkuvan parantamisen mallin vakiinnuttaminen ja lapsiperhepalvelujen yhteisen verkosto-osaamisen vahvistaminen sekä kehittäminen. Kotihoidon kuntalisää (Kouvola-lisä) maksetaan alle 2-vuotiaista lapsista 1.3.2019 alkaen.

Perusopetuksessa on aloitettu kokonaisvaltainen perusopetuksen palveluverkon kehittämisselvitys, jonka tavoitteena on muodostaa optimaalinen palveluverkko, joka vastaa jo muuttuneita oppilasmääriä ja ottaa huomioon alueittaisen kehityksen. Samalla oppilaskohtaiset kustannukset kaupungin sisällä yhdenvertaistuvat. Palveluverkkoa tarkistetaan niin, että otetaan huomioon uuden opetussuunnitelman toiminnalliset muutokset ja että uudenaikaiset sekä turvalliset oppimisympäristöt toteutuvat. Jo päätettyjen uusien kouluinvestointien toteutus ajoittuu vuosille 2018-2019.

Korian ala-aste

Kasvun tuessa tärkeää on lasten, nuorten ja perheiden varhaisen vaiheen tukipalveluiden kokonaisvaltainen kehittäminen tiiviissä yhteistyössä muiden kohderyhmälle palveluita tuottavien kaupungin, järjestöjen (srk) ja sote-kuntayhtymän kanssa, lainsäädännön uudistukset huomioiden. Painopisteinä ovat perhekeskuksien suunnitteluun ja toteutukseen osallistuminen sekä omassa kaupungissa että maakunnan valmistelussa ja asiakasprosessien, työmenetelmien sekä toimenkuvien kehittäminen yli palvelurajojen. Tähän kehittämiseen on hyvä mahdollisuus uudessa keskustaan sijoittuvassa ”nuorisokeskuksessa”. Sen tavoitteena on monitoimijaisuuden kehittäminen mahdollisessa kumppanuudessa ME-säätiön kanssa. Työpajojen toimintaa kehitetään niin, että ne vastaavat paremmin nuorten yksilöllisiin tarpeisiin ja panostetaan peruspalveluiden niveltämis- ja rajapintatyöskentelyyn, jotta lapsen ja nuoren tuen jatkumo varmistuu. Jatketaan nuorten vaikuttamisympäristön kehittämistä.

Toisen asteen koulutus tarjoaa peruskoulun päättävälle lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta sekä nuorille että aikuisille. Kouvolan 2. asteen koulutuksen muodostavat lukiokoulutus (4 päivälukiota sekä iltalukio) ja Kouvolan seudun ammattiopisto.

Uusi lukiolaki tulee voimaan 1.8.2019 alkaen. Uudistus sisältää lukiolain ja lukion toiminnallisen uudistamisen, ja sen tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona. Tavoitteena on myös vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat muun muassa yksilöllisemmät ja joustavammat opintopolut sekä niiden vaatima ohjaus ja tuki, oppiainerajat ylittävät opinnot sekä entistä tiiviimpi yhteistyö korkeakoulujen kanssa. Lukion opetussuunnitelma uudistuu, ja tähän liittyvä työ kuntatasolla käynnistyy syksyllä 2019.

Laki ammatillisesta koulutuksesta ja rahoituksesta astui voimaan 1.1.2018. Tavoitteena on huolehtia alueellisesti kattavasta koulutuksesta sekä tiivistää koulutuksen ja työelämän välistä vuorovaikutusta. Uudessa ammatillisessa koulutuksessa nuorten ja aikuisten ammatillisen koulutuksen raja-aidat ja kokoa koulutustarjonnan, rahoituksen ja ohjauksen yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Uusi ammatillinen koulutus lisää työpaikoilla tapahtuvan uuden ammatillisen osaamisen kehittymistä. Samassa yhteydessä ammatillisen koulutuksen järjestämislupa on uudistettu niin, että määrällinen rahoituksen perusteena oleva sääntely on muuttunut aikaisemmasta opiskelijan nimitysmäärästä opiskelijavuosien vähimmäismäärään.

Kouvolan seudun ammattiopiston organisaatiomuutos astui voimaan 1.8.2018. Opetuksen ja muun toiminnan kehittäminen uuden ammatillisen koulutuksen mukaiseksi sekä uuden organisaation toiminnan vakiinnuttaminen toteutetaan erityisesti suunnittelukauden alkupuolella, johon KSAO on saanut erillistä strategiarahoitusta. Yhteinen rahoitus ja yksi tapa suorittaa ammatillisia tutkintoja on edellyttänyt osaamisen resursoinnin ja johtamisen uudelleen organisoitua. Uusi rahoituslaki ja -järjestelmä luo haasteita taloudellisen tilanteen ennakoimiselle ja talouden tasapainottamiselle. Vuosien 2014–2018 aikana toteutetun talouden tasapainottamisohjelman aikana KSAO:n talous on saatu tasapainoon. Uuden rahoitusjärjestelmän myötä rahoitusmallin rakenne muuttuu asteittain vuosina 2019–2022 ja tämä asettaa tarpeen tarkalle rahoituksen edellytysten toteutumisen seurannalle. Rahoitusmallin peruselementit ovat perusrahoitus (opiskelijavuodet), suoritusrahoitus (tutkinnot ja tutkinnon osat), vaikuttavuusrahoitus (mm. työllistyminen ja jatko-opinnot) ja strategiarahoitus.

Suunnittelukauden aikana tavoitteena on ottaa käyttöön vuosityöaika. Käyttöönoton ajankohdaksi on KSAOssa suunniteltu 1.8.2019. Vuosityöaikaan liittyvät neuvottelut ja mallin valmistelu on käynnistetty syksyllä 2018.

Lukiokoulutuksessa kehitetään valmiutta aloittaa vuosi-työaikaan liittyvät kokeilut vuonna 2019.

Yksi KSAO:n tärkeistä kehittämishankkeista on edelleen Tornionmäen kampus. Seuraava vaihe on Utinkatu 44-48:n kiinteistön siiven 2 peruskorjaus- ja muutostyöt. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveysalalle, matkailu-, ravitsemus ja talousalalle, turva-alalle sekä autoalalle uudistetaan oppimisympäristöt Utinkatu 44-48 yhteyteen. Kampusrakenteella on tavoitteena pedagogisesta

näkökulmasta toteuttaa mahdollisimman tehokkaasti moniammatillista koulutusta yhtenäisissä tiloissa sekä tuottaa säästöä kiinteissä kustannuksissa, jolloin KSAO:n käytössä olevien kiinteistöjen käyttöastetta kasvatetaan merkittävästi. Nuoret ja aikuiset opiskelevat samoissa tiloissa ja enenevissä määrin samoissa ryhmissä.

Liikunta- ja kulttuuri-lautakunta 1000 euroa	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	3 426	3 461	3 481
Toimintamenot	-30 573	-30 584	-30 166
Toimintakate	-27 147	-27 122	-26 685

Liikunnan, kulttuurin ja yhteisötyön palvelut rakentuvat asiakaan kokemuksen mukaan kehitettävien palveluiden varaan. Palveluprosessit ulotetaan yli palveluiden sekä sektorirajojen. Niiden resurssit tullaan myös jakamaan joustavasti toimialan sisällä. Resurssien kohdentamisella pyritään saavuttamaan asetetut strategiset tavoitteet. Kulttuuripalveluissa kehittämiskohteena on verkostoyhteistyön kehittäminen myös sote- kuntayhtymän kanssa uusissa yhdyspintarakenteissa.

Kouvolan kansalaisopisto on aloittanut uusien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmien jalkauttamisen opetuksessa. Mediataide on aloittanut uutena taiteen perusopetuksen osiona. Uutena kansalaisopiston järjestämistä vastuu on antaa luku- ja kirjoitustaidon perusteiden opetusta ja elämänhallintaa uudessa kulttuurissa kotoutumissuunnitelman omaaville maahanmuuttajille. Toiminta on aloitettu uuden hyväksytyn opetussuunnitelman mukaisesti.

Museon kokoelmakeskuksen rakentaminen tai saneeraaminen sopiviin tiloihin Kouvolaan on toteutettava mahdollisimman pian. Väliaikaisena ratkaisuna toteutetaan kokoelmien osittainen siirto Museoviraston keskusvarastoon Vantaalle.

Kirjastossa isoja muutoksia ovat mm. pääkirjaston toiminnallisen uudistaminen yhteistoiminnallisesti henkilöstön, asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kulttuuritalojen kehittämissuunnitelma toteutetaan vuodesta 2019 alkaen. Muutos edellyttää henkilöstön osaamisen vahvistamista, organisaatiomuodon pohdintaa sekä uusia toimintatapoja.

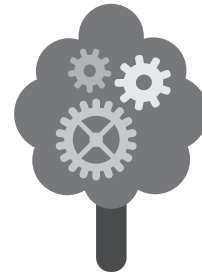
Yhteisöpalvelujen järjestötoimintaa laajennetaan järjestöjen palvelutuotantoon ja verkostotyöhön sekä Kouvolaan muuttaneiden kotouttamiseen.

Kouvolan kaupunki tarjoaa monipuoliset puitteet liikunnan harrastamiselle. Kaupungissa on vajaat 300 liikuntapalveluiden ylläpitämää liikuntapaikkaa, jotka mahdollistavat monien lajien harrastamisen. Liikuntapalvelut aloittaa vuoden 2019 vuoden alussa liikuntapaikkaverkkoselvityksen, jonka tarkoituksena on selvittää Kouvolaan kaupungin nykyisten liikuntapaikkojen ja -tilojen kokonaismäärän, kunnossapidon, käyttöasteen, peruskorjaustarpeet sekä rakentamissuunnitelmat. Tavoitteena on taata kaikille kunnan asukkaille ja yhdistyksille mahdollisuus monipuoliseen liikuntaan myös tulevana vuosina. Selvityksessä tarkastellaan myös liikuntapaikkarakentamisen ja kunnossapidon suunnitelmallisuutta tuleville vuosille. Vuonna 2018 tehty uimahalliverkkoselvitys on osa liikuntapaikkaverkkoselvitystä.

Liikuntapaikkaverkkoselvityksen tavoitteena on tarkentaa myös kaupungin liikuntapaikkojen ja -tilojen peruskunnostamisen ja rakentamisen painopisteet tulevana vuosina. Selvityksessä huomioidaan myös liikuntapaikat ja -tilat, joista voidaan mahdollisesti luopua. Liikuntapaikkaverkkosuunnitelman avulla kaupunki voi paremmin ohjelmoida ja aikatauluttaa liikuntapaikkarakentamista ja kunnossapitoa pitkällä tähtäimellä.

Asuminen ja ympäristö

Asuminen ja ympäristö 1000 euroa	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	47 991	47 977	42 398
Valmistus omaan käyttöön	2 600	2 618	2 629
Toimintamenot	-64 660	-63 608	-55 907
Toimintakate	-14 069	-13 013	-10 880

Asuminen ja ympäristö- toimiala toteuttaa kaupungin uutta strategiaa, jonka kasvukärkinä ovat lasten, nuorten ja yritysten kasvu. Toimiala varautuu ylläpitämään ja kehittämään riittävää yritys- ja asuintonttivarantoa vahvistaakseen kaupungin elinvoimaa ja hyvinvointia. Kaupungin roolia Pohjois-Euroopan logistisena keskuksena tullaan vahvistamaan Kullasvaaraan sijoittuvan Rail Gate Kouvola- logistiikkakeskuksen kehittämisen myötä. Kaupungin statusta liikkumisen edelläkävijänä kasvataan kokonaisvaltaisella liikenneverkon kehittämistyöllä. Kaupunkilaisten hyvinvointia tuetaan kehittämällä kaupungin monipuolisia viherympäristöjä viihtyisämmiksi ja turvallisemmiksi.

Toimiala jatkaa käynnissä olevien kaupungin kärkihankkeiden toteuttamista, joista yksi tärkein on Pioneeripuiston asuntomessut kesällä 2019. Asuntomessujen myötä kaupunkia markkinoidaan monimuotoisena asumisen mallipaikkakuntana. Messualueen rakentaminen on käynnissä ja alue valmistuu kesäkuussa 2019. Asuntomessuprojektin toimenpiteet vuonna 2019 keskittyvät alueen valmistumiseen sekä itse messujen järjestämiseen. Messujärjestelyissä kaupungin vastuulla olevia toimenpiteitä ovat mm. näyttelyalueiden pohjien rakentaminen sekä väliaikaisten näyttelyrakenteiden kunnallistekniikka, messupysäköinnin ja messubussien järjestäminen, alueen vartiointi, puhtaanapito ja jätehuolto sekä tapahtuman markkinointi paikallisesti. Itse messutapahtuman järjestelyt ja sisällön luominen sekä viestintä ja markkinointi suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä Osuuskunta Suomen Asuntomessujen kanssa. Messutoimistoon rekrytoidaan ryhmäkoordinaattori sekä messuaikaista henkilöstöä. Asuntomessut Kouvolaan järjestetään 12.7.-11.8.2019.

Kaupungin ydinkeskustan kehittämistä jatketaan edellisyksien tapaan mahdollistamalla yksityisiä rakennushankkeita maankäytön suunnittelun keinoin sekä kaupungin omilla investoinneilla, joiden tavoitteena on vahvistaa keskustan elinvoimaa sekä parantaa yleisten alueiden laatua. Ydinkeskustaa kehitetään koordinoitusti eri toimijoiden yhteistyönä. Vuonna 2019 kehittämisen painopisteenä on aseman seutu. Investointien osalta varaudutaan Hallituskadun ja Kauppiamiehenkadun saneeraamiseen ja kaksisuuntaistamiseen. Katujen kaksisuuntaistaminen mahdollistaa Asemakadun saneeraamisen kävelykaduksi

kävelykatu Manskin periaatteiden mukaisesti. Henkilö- ratapihan eteläpuolelle Kiskokadun varrelle on rakenteilla uusia liityntäpysäköintialueita aseman seudun pysäköintimahdollisuuksien parantamiseksi.

Uudistetulle kävelykatu Manskille Keskikadun risteyksen tuntumaan rakennettavan katoksen investointiin palataan myöhemmin, kun Lasipalatsin rakennuksen korottamisen käynnisty. Tavoitteena on kehittää kävelykadusta ja sitä reunustavista kortteleista kaupunkilaisten yhteinen ”olohuone”, joka sisältää monipuoliset kaupalliset palvelut, laadukkaat ja viihtyisät ulkotilat sekä korkeatasoista asumista. Aseman ympäristöä uudistetaan keväällä 2019 pieninvestoinneilla mm. uusimalla kalusteita ja siistimällä ympäristöä asuntomessukesää varten. Asemanseudun keskeisen sijainnin vuoksi sen liikenne- ja pysäköintijärjestelyitä parannetaan sekä ympäristön laatua kohennetaan seuraavina vuosina. Hallituskadun kaksisuuntaistamisen investointia siirretään ja sitä esitetään uudelleen siinä vaiheessa, kun Matkakeskuskorttelissa konkretisoituu se mitä sinne tullaan rakentamaan.

Keskustan alueella muita merkittäviä kehittämiskohteita ovat Kotiharjun alue, Marjoniemen ja Sakaristonmäen alue, Urheilupuisto, keskustakorttelit sekä ydinkeskustan itä-länsi -akseli. Kotiharjun kehittämiseen liittyvä Kasarminmäki-Ruskeasuo -liikenneväylä valmistuu talousarviovuonna. Marjoniemen ja Sakaristonmäen alueen suunnittelu on käynnistynyt yleisen ideakilpailun myötä. Urheilupuiston ja Mielakan alueita kehitetään valmisteilla olevien kehittämissuunnitelmien pohjalta. Ydinkeskustan itä-länsi -suuntaisen kevyen liikenteen akselin yleissuunnittelu on tavoitteena käynnistää vuoden

2019 aikana. Keskustakortteleiden osalta asemakaavoitus odottaa maankäytösopimuksen laatimista kaupungin ja kiinteistönomistajan välille ja toteutussuunniteluun varaudutaan vuonna 2019.

Kullasvaaran rautatie- ja maantieterminaalien (RRT) rakentaminen on tarkoitus käynnistää vuonna 2019. Koko Rail Gate Kouvola -logistiikka-alueen kehittäminen ja laajentaminen jatkuu Kullasvaaran alueen pohjoisosan osayleiskaavan valmistelulla, osa-alueittain laadittavilla asemakaavoilla sekä aktiivisella maanhankinnalla kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymän kaavarungon periaatteiden pohjalta logistiikka-alueen tonttituotannon varmistamiseksi.

Kimolan kanavan vesiväylähanke toteutetaan yhdessä hankkeeseen sitoutuneiden osapuolten kanssa. Investoinnin rahoittavat valtio (suurin rahoittaja), Kouvola ja Heinolan kaupungit sekä Iitin kunta. Liikennevirasto toimii kanavan rakennuttajana. Kunnat vastaavat hyväksymänsä sopimuksen perusteella kanavan liikenteen järjestämisen ja ylläpidon kustannuksista. Kanavan tarvitsemat maa- ja vesialueet ovat Kouvola kaupungin omistuksessa. Kaupungin taseeseen liitetään myös kanavarakenteet, kun ne ovat valmistuneet. Kanavan on tarkoitus valmistua vuoden 2019 loppuun mennessä. Kanavahankkeeseen liittyen kaupunki valmistelee Pyhäjärven vesistön kehittämiseen liittyviä satamapalveluiden rakentamista Voikkaan Virtakiven ja Hirvelän alueille. Tavoitteena on, että satamapalvelut valmistuvat keväällä 2020.

INVESTOINNIT

Merkittävimmät investoinnit

Kustannukset milj. euroa	Kustannusarvio	2019	2020	2021
Nuorisokeskus Anjala peruskorjaus (rah.osuus)	3,2 -2,2	2,3 -1,6		
KSAO Mara/Sote Peruskorjaus	4,5	2,0	2,0	
Teatteri (ehtona valtionavustus)	24,1 -3,6	0,25 -0,05	12,0 -1,8	12,0 -1,8
Kouvola-talo	1,0	1,0		
Patria-hallin laajennus	2,5	2,5		
Kouluverkon kehittäminen		3,0	15,0	10,0
Keskustan eteläinen päiväkot (leasing-rahoitus)	3,5	3,5		
Maa- ja vesialueet		2,0	1,2	1,2
Kadut, tiet ja kevytliikenne	korvausinvestoinnit	6,3	8,0	6,5
	uusinvestoinnit	6,1	7,1	6,1
Viheralueet	korvausinvestoinnit	1,5	1,2	0,7
	uusinvestoinnit	1,1	1,4	1,9
Sillat ja erikoisrakenteet	korvausinvestoinnit	1,2	0,5	0,5
Muut maa- ja vesirakenteet	korvausinvestoinnit	0,3	0,4	0,4
	uusinvestoinnit	3,5	2,0	0,7
Keskustan Kehittäminen/ Asemanseutu *)	3,5	0,8	0,6	0,5
Pioneeripuisto/asuntomessut *)	6,1	1,8		
RR-terminaalien rakentaminen *)	33,9	15,3	3,4	8,4
Kimolan kanava (rah.osuus) *)	7,2 -2,2	4,8 -1,5		

Kärkihankkeet *)

Investointimenot vuodelle 2019 ovat yhteensä 63,4 miljoonaa euroa. Rahoitusosuuksia arvioidaan saatavan 3,8 milj. euroa. Investointien luovutustuloja arvioidaan vuonna 2019 kertyvän yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 59,6 miljoonaa euroa vuodelle 2019, josta ns. kärkihankkeiden osuus on 21,2 milj. euroa.

Tietohallinnon vuoden 2019 investointiesitysten painopistealueena on digitalisaation edistäminen. Sähköistä asiointia kehitetään lisäämällä mahdollisuuksia vuorovaikutteiseen tiedonvaihtoon kuntalaisen ja kaupungin välillä, esimerkkinä tekniikka- ja ympäristöpalveluiden suunnitelmat dokumenttien myyntipalvelusta. Arkistoon sijoitetun rakennusvalvonnan paperisen aineiston skannaus sähköiseen muotoon ja sijoittaminen sähköiseen tietokantaan. Sähköisen arkistoinnin mahdollistamiseksi esitetään arkistointijärjestelmän hankintaa. Vuonna 2019 alussa julkaistaan Kouvola.fi-sivut uudella alustalla. Sivuston kehittämiseen, muotoiluun ja räätälöintiin sekä käyttäjätutkimukseen panostetaan, jotta sivut palvelevat asukkaita ja myös asuntomesuvieraita 2019 hyvin. ICT-investoinnit toteuttavat kaupunkistrategiaa sisäisen toiminnan kehittämisen kautta.

Aineettomien hyödykkeiden muissa pitkävaikutteisissa menoissa on varauduttu vuonna 2019 aluekehittämiseen 0,3 milj. eurolla. Aluekehittämistoiminnalla edistetään kuntalain 22 §:n mukaisesti kunnan asukkaiden sekä palvelujen käyttäjien osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Yhdyskuntatekniikan osalta ydinkeskustan elinvoiman vahvistaminen ja tärkeimpien kohteiden rakentaminen aloitetaan asuntomessujen 2019 jälkeen. Kävelykatu Manskille varataan rahoitus katoksen rakentamista varten. Marjoniementien jatkeen on tarkoitus olla valmis asuntomessujen alkuun mennessä, jolloin messubussit kulkevat sitä kautta Pioneeripuiston alueelle. Muu osa Kasarmimäki-Ruskeasuon liikennejärjestelyistä alkanee suunnittelukaudella.

Pioneeripuiston asuntomessualueen viimeistelytyöt jatkuvat kesäkuuhun 2019 saakka. Vuonna 2019 on tarkoitus aloittaa Kullasvaaran rautatie- ja maantieteterminaalilin (**RRT**) ensimmäisen toteutusvaiheen rakentaminen. Päätös asiasta tehdään vuoden 2018 lopulla. Uusien asuinalueiden infraa rakennetaan Maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesti Haanojalle, Espiksenkujalle, Itä-Naukioon, Kytöhalmeeseen ja Pikkuniittyn. Kalalammen rakentaminen jatkuu vuonna 2019. Alueet avataan tonttirakentajille vuosien 2019 ja 2020 aikana. Kymijoen rantareitin suunnittelu jatkuu vuonna 2019 ja ensimmäisen vaiheen rakentaminen käynnistetään

samana vuonna. Rantaraitista on tarkoitus kehittää noin 25 kilometrin pituinen reitti keskeiselle kaupunkialueelle, pääosin olemassa olevia väyliä pitkin. Tavoitteena on tuoda Kymijoen ranta kaikkien ulottuville kävelen ja maastopyörällä. Kuusankosken Rantapuiston rakentamisen 1-vaihetta rakennetaan vuonna 2019. Alue on tarkoitus rakentaa valmiiksi neljän (4) vuoden aikana.

Kimolan kanavan vesiväylähanke toteutetaan yhdessä hankkeeseen sitoutuneiden osapuolten kanssa. Urakka valmistuu vuoden 2019 lopussa ja kanavarakenteet tulevat kaupungin omistukseen, kun ne ovat valmistuneet. Investoinnin rahoittavat valtio (suurin rahoittaja), Kouvolan ja Heinolan kaupungit sekä Iitin kunta. Liikennevirasto toimii kanavan rakennuttajana. Kunnat vastaavat hyväksymänsä sopimuksen perusteella kanavan liikenteen järjestämisen ja ylläpidon kustannuksista. Kimolan kanavaan liittyvät venesatamat rakennetaan vuoden 2019 aikana Hirvelään ja Virtakiveen, jos lupaprosessi ja muu maankäytön suunnittelu saadaan vuoden 2018 aikana valmiiksi.

Rakennusinvestointeihin vuodelle 2019 on varattu nettona 14,7 milj. euroa. Merkittävimmät investointikohteet ovat Patria-hallin laajennus 2,5 milj. euroa, uusi keskustan eteläinen päiväkotikoti 3,5 milj. euroa ja vuonna 2017 aloitettu Nuorisokeskus Anjala (kivinavetta) 2,3 milj. euroa. Näistä Nuorisokeskus Anjalan kivinavetta ja Patria-halli tuottavat ulosvuokrauksen kautta pitkäaikaisilla sopimuksilla kaupungille vuokratuloja ja uusi leasing-rahoituksella tehtävä päiväkotikoti korvaa usean pienen ja tehottoman yksikön. Vuonna 2019 aloitetaan perusopetuksen kehittämisselvitykseen liittyvien päätösten perusteella kahden koulun suunnittelu, joista toisen rakentaminen alkaa syksyllä 2019. Koulujen rakentamista jatketaan 2020, jolloin päätetyn kolmannen koulun toteutus on mahdollista aloittaa.

Uuden toimintatavan mukaisesti investointilistoille nostetaan vain hankkeita, joista on tehty hankesuunnitelma. Tulevien hankkeiden hankesuunnitteluihin (mm. monitoimihalli, Kuusankoskitalo, uimahalli ja jäähalli) varataan 0,4 milj. euroa ja teatterin sekä monitoimihallin hankesuunnitteluihin kumpaakin 0,25 milj. euroa. Teatterin investoinnin käynnistymisen ehtona on päätös valtionavustuksesta. Investoinneissa on mukana myös KSAO:n Tornionmäen kampuksen viimeinen vaihe, joka sisältää matkailu- ja ravintola-alan sekä sosiaalialan investoinnit 2,0 milj. euroa vuonna 2019 ja 2,0 milj. euroa vuonna 2020. Investoinnin avulla säästetään ulkoisia vuokria noin 0,4 milj. euroa vuodessa. Lisäksi Kouvola-talon kipeästi kaipaamaan kattoremonttiin varataan 1,0 milj. euroa. Kuusankosken urheilukentän vuonna 2018 aloitettu peruskorjaus jatkuu 0,9 milj. euron summalla.

Pieninvestointeihin käytetään vuosittain 3,0 milj. euroa, joilla saadaan tehtyä tärkeimpiä pieniä toimialojen muutostarpeita sekä kiireellisimpiä pieniä peruskorjauksia.

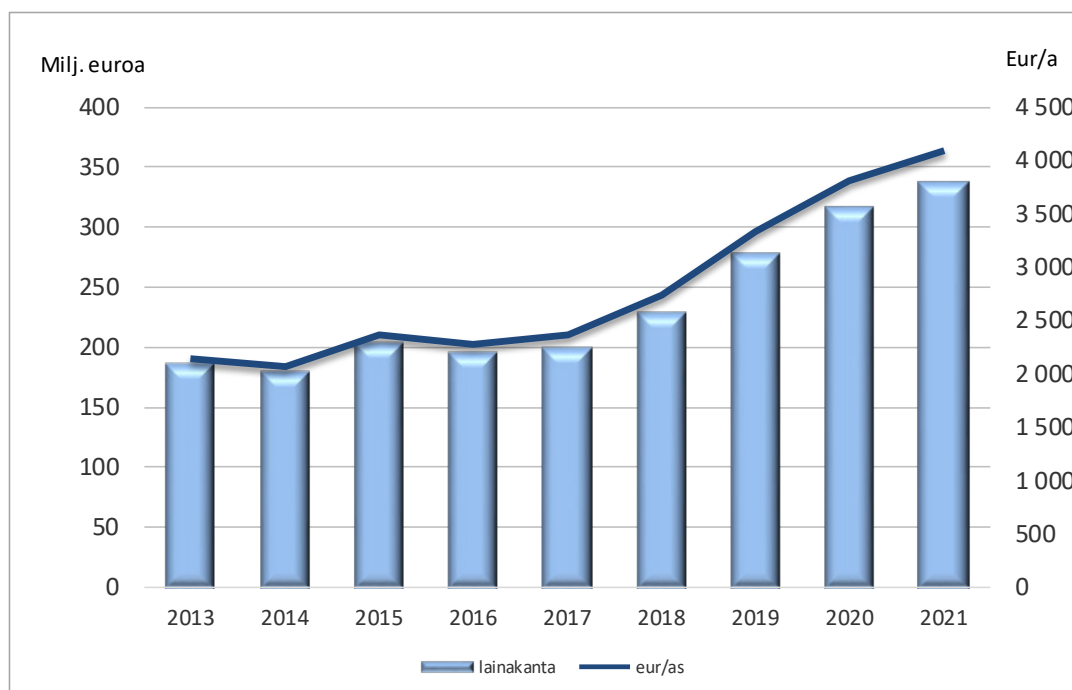

**Kaupungin
investointimenot yhteensä**

63,4 milj. €

RAHOITUS

Lainakanta

Tasapainoinen talous edellyttää vuosikatteen kasvattamista vähintään poistojätkä vastaavalle tasolle. Korkeasta investointitasosta johtuen lainakanta tulee kasvamaan merkittävästi. Taloussuunnitelmavuosina toteutetaan useita merkittäviä kärkihankkeita, jotka kasvattavat investointien määrää sekä aiheuttavat lainakannan kasvua.

Rahoituslaskelman toiminnan rahavirta muodostuu tuloslaskelman vuosikatteesta, satunnaisista eristä ja tulo-rahoituksen korjauseristä, jotka muodostuvat investointien myyntivoitoista ja -tappioista. Myyntivoitoja on arvioitu vuonna 2019 saatavan 1,9 milj. euroa. Toiminnan rahavirta osoittaa käytettävissä olevan tulo-rahoituksen määrän investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulosten erotuksesta. Toiminnan ja investointien

rahavirran tavoitteena pitkällä aikavälillä pitää olla investointien rahoitus omarahoituksella. Kestävä investointitaso pitkällä aikavälillä on noin 25-30 miljoonaa euroa vuodessa.

Rahoituksen rahavirta muodostuu antolainauksen ja lainakannan muutoksista. Kaupungin lainakanta tulee talousarvioesityksen mukaisesti vuonna 2019 kasvamaan nettomääräisesti noin 49,0 miljoonalla eurolla.

Vaikutus maksuvalmiuteen kertoo toiminnan ja investointien rahavirran sekä rahoituksen rahavirran välisen erotuksen, jonka positiivinen arvo tarkoittaa kunnan maksuvalmiuden vahvistumista ja negatiivinen sen heikkenemistä. Vaikutus maksuvalmiuteen ei saa olla arvoltaan negatiivinen enempää kuin kunnan rahavarojen arvioidaan olevan talousarviovuoden alussa eli talousavion laadintavuoden tilinpäätöksessä.

Rahoituslaskelman tunnusluvut			
	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-101,6	-133	-159,6
Lainakanta, milj. euroa	277,5	315,5	337,5
Lainakanta e/as	3 339	3 811	4 086
Lainanhoitokate	0,5	0,7	0,8

Lainakanta vuonna 2019
277,5 milj. €

Lainamäärä 2019
3 339 €
/asukas